

TRÍ - ĐỨC

TÔNG - THƠ

6

Sọan-giả : ĐOÀN-TRUNG-CÔNG

TAM THIÊN TỰ

Phụ-lục : THỦ-BỘ SÁCH DẪN

三千字

附錄：首部索引

IN KÝ NH

QUYỂN NHÚT

1960

CÙNG ĐỌC, CÙNG CHIA SẺ

Tên sách : TAM THIÊN TỰ (QUYỂN NHỨT)

Soạn giả : ĐOÀN-TRUNG-CÒN

Nhà xuất bản : TRÍ-ĐỨC TÔNG-THƠ

Năm xuất bản : IN KỲ ĐẦU 1959

Nguồn sách : scmn-vietnam.blogspot.com

Đánh máy + Biên tập chữ Hán-Nôm : Đoàn Mỹ Lan

Kiểm tra chính tả : Trần Xuân Cường, Nguyễn Mạnh Hưng

Biên tập ebook : Nguyễn Mạnh Hưng, Thư Võ

Ngày hoàn thành : 11/12/2019

**Ebook này được thực hiện theo dự án phi lợi nhuận
« SỔ HÓA 1000 QUYỂN SÁCH VIỆT MỘT THỜI VANG
BÓNG » của diễn đàn TVE-4U.ORG**

**Cảm ơn tác giả ĐOÀN-TRUNG-CÒN và nhà xuất bản
TRÍ-ĐỨC TÔNG-THƠ đã chia sẻ với bạn đọc những
kiến thức quý giá.**

TRÍ-ĐỨC TÔNG-THƠ
Soạn-giả ĐOÀN-TRUNG-CÒN

TAM THIÊN TỰ

三千字

IN KỲ ĐẦU
QUYỂN NHỨT
1959

BÀI TỰA

Với quyển « Tam Thiên Tự » này, Trí-Đức Tòng-Thơ đã xuất-bản tới số sáu. Đó là chúng-tôi góp phần tu-bổ cho nền Văn-hóa, Đạo-đức vậy.

Riêng về quyển « Tam Thiên Tự » này, chúng-tôi in làm ba bản khác nhau, để tiện cho quý bạn vừa học vừa tra :

Trước hết, bản Tòng-Thơ in Tam Thiên Tự quyển nhứt, đúng y theo cách sắp đặt của tiền-nhơn, từ mấy chữ đầu là Thiên Trời, Địa Đất, cho tới mấy chữ chót là Tự Chữ, Từ Tờ, tất cả là ba ngàn chữ. Đó là để giúp cho các bạn tự học Hán Việt trong những giờ nhàn rỗi, hoặc giúp cho các em đương ở nhà Chùa, ở Tu-viện, ở trường riêng mà cần học chữ Hán.

Kế quyển nhứt, chúng-tôi in Tam Thiên Tự quyển nhì bằng Hán, Việt, Pháp, sắp theo lối tự-điển và theo thứ-tự A B C. Đó là một cuốn Tiểu Tự-điển đủ ba ngàn chữ, có công-hiệu giúp các bạn tra chữ khi cần.

Sau hết, chúng-tôi in Tam Thiên Tự quyển ba bằng Pháp, Hán, Việt, cũng sắp theo lối tự-điển và theo thứ-tự A B C, nhưng tra bằng chữ Pháp. Đó lại là một cuốn Tiểu Tự-điển nữa, cũng đủ ba ngàn chữ, để giúp cho các bạn biết Pháp-văn, trong khi đọc chữ Pháp, muốn biết nghĩa bằng chữ Việt và bằng chữ Hán.

Với thiện-chí góp phần trong cuộc bảo-tồn phát-triển Văn-hóa, mặc dầu là phần nhỏ nhứt, Trí-Đức Tòng-Thơ xin thành tâm cầu nguyện cho nền Văn-hóa, nền Đạo-đức Nước-nhà càng ngày càng huy-hoàng lành mạnh ! Và

*chúng-tôi cũng không quên nguyện rằng dân-tộc Việt-nam
sẽ là một dân-tộc siêng cần tu học nhứt trong Thế-giới Văn-
hóa, Đạo-đức vậy.*

Đô-thành Saigon, ngày 1 tháng 1 năm 1959

ĐOÀN-TRUNG-CÒN

Giám-đốc Trí-Đức Tông-Thơ

TAM THIÊN TỰ 三千字 (QUYỂN NHỨT)

(Ba ngàn chữ, đọc bắt vần)

天地舉存子孫六三

Thiên Địa Cử Tồn Tử Tôn Lục Tam

Trời đất cất còn con cháu sáu ba

家國前後牛馬距牙

Gia Quốc Tiền Hậu Ngưu Mã Cự Nha

Nhà nước trước sau trâu ngựa cựa răng

無有犬羊歸走拜跪

Vô Hữu Khuyển Dương Qui Tẩu Bái Quy

Chẳng có chó dê về chạy lạy quì

去來女男帶冠足多

Khứ Lai Nữ Nam Đái Quan Túc Đa

Đi lại gái trai đai mũ đủ nhiều

愛憎識知木根易難

Ái Tăng Thức Tri Mộc Căn Dị Nan

Yêu ghét biết hay cây rễ dễ khôn

旨甘柱樑床席欠餘

Chỉ Cam Trụ Lương Sàng Tịch Khiếm Dư

Ngon ngọt cột rường giường chiếu thiếu thừa

勸鞠燭燈升降田宅

Sử Cúc Chúc Đăng Thẳng Giáng Điền Trạch

Bừa cuốc đuốc đèn lên xuống ruộng nhà

老童雀鷄我他伯姨

Lão Đồng Tước Kê Ngã Tha Bá Di

Già trẻ sè gà ta khác bác dì

鉛錫役功翰翼聖賢

Diên Tích Dịch Công Hàn Dực Thánh Hiền

Chì thiếc việc công lông cánh thánh hiền

僊佛潦潮鳶鳳丈口

Tiên Phật Lạo Triều Diên Phượng Trượng Tâm

Tiên Bụt lụt triều điều phượng trượng tâm

盤盞繭絲梅李滓清

Bàn Trản Kiến Ty Mai Lý Tử Thanh

Mâm chén kén tơ mơ mận cặn trong

胸臆墨硃嬌熟慎廉

Hung Ưc Mặc Chu Kiều Thục hận Liêm

Lòng ngực mực son non chín ghín ngay

私慕至同鄉市婦夫

Tư Mộ Chí Hồi Hương Thị Phụ Phu

Tây mến đến về quê chợ vợ chồng

內中門屋英蒂菲葱

Nội Trung Môn Ốc Anh Đế Phỉ Thông

Trong giữa cửa nhà hoa rể họ hành

蒼白苦酸騶駕石金

Thương Bạch Khổ Toan Sô Đá Thạch Kim

Xanh trắng đắng chua sô giá đá vàng

衢巷鐸鐘方直桌函

Cù Hạng Đạc Chung Phương Trực Trác Hàm

Đàng ngỏ mõ chuông vuông thẳng đẳng hòm

窺察盼占妹妹柿桃

Khuy Sát Miện Chiêm Muội Tỷ Thị Đào
Dòm xét lét xem em chị thị điều

斤斧穀麻薑芥是非

Cân Phủ Cốc Ma Khương Giới Thị Phi
Rìu búa lúa vừng gừng cải phải chẳng

筍芽鼓鉦傾仰半雙

Duẩn Nha Cổ Chinh Khuynh Ngưỡng Bán Song
Măng mống trống chiêng nghiêng ngửa nửa đôi

餌綸猴虎壘臼暮朝

Nhĩ Luân Hầu Hồ Đàm Cửu Mộ Triều
Mồi chỉ khỉ hùm chum cối tối mai

長短蛇象位階據依

Trường Đoản Xà Tượng Vị Giai Cứ Y
Dài ngắn rắn voi ngôi thứ cứ y

葵藿閣樓侍歌扇軸

Quì Hoắc Các Lâu Thị Ca Phiến Du
Hoa quì rau hoắc gác lầu châu hát quạt dù

秋夏冰雨餞迎水泥

Thu Hạ Băng Vũ Tiễn Nghinh Thủy Nê
Mùa thu mùa hạ giá mưa đưa rước nước bùn

塊堆芡蓮名姓筍荃

Khối Đồi Khiếm Liên Danh Tánh Cẩu Thuyên
Hòn đồng sủng sen tên họ đó nơm

飯漿尺分斤斗熊豹

Phạn Tương Xích Phân Cân Đấu Hùng Báo
Cơm nước thước phân cân đấu gấu beo

貓鼠腸背林海置排

Miêu Thử Tràng Bối Lâm Hải rí Bài
Mèo chuột ruột lưng rừng bể để bày

正邪恃僑碁博懶側

Chính Tà Thị Kiêu Kỳ Bác Lãn Trắc
Ngay vậy cậy nhờ cờ bạc nhác nghiêng

呈說呼召晒烝裔衿

Trình Thuyết Hô Triệu Sái Chương Duệ Khâm
Chiềng nói gọi vời phơi nấu gấu (áo) tay (áo)

縫織鞋履師友涸溢

Phùng Chức Hải Lý Sư Hữu Hạc Dật
May dệt miệt giày thầy bạn cạn đầy

眉目面頭鬚髮蟾鱔

My Mục Diện Đầu Tu Phát Thiềm hiện
Mày mắt mặt đầu râu tóc cóc lươn

怨誼職官蘭蕙蔗椰

Oán Huyền Chức Quan Lan Huệ Giá Đa
Hờn dứt chức quan (hoa) lan (hoa) huệ mía dừa

瓜荔艾蒲買賣萬千

Qua Lê Ngải Bồ Mãi Mại Vạn Thiên
Dưa vải ngải bồ mua bán vạn nghìn

償報翠鷗牢獺呆愚

Thường Báo Thúy Âu Lao Thát Ngốc Ngu
Đền trả chim trả cò bồ rái (rái cá) dại ngây

繩線新久深淺券碑

Thằng Tuyến Tân Cửu Thâm Thiển Khoán Bi

Giây sợi mới lâu sâu cạn khoán bia

彼伊見觀脩餅避迴

Bỉ Y Kiến Quan Tu Bính Ty Hồi

Kia ấy thấy xem nem bánh lánh về

筏叢負提卧趨孝忠

Phiệt Tùng Phụ Đề Ngọa Xu Hiếu Trung

Bè bụi đội cầm nằm rảo thảo ngay

辰刻北南柑橘鴨鵝

Thìn Khắc Bắc Nam Cam Quít Ấp Nga

Ngày khắc bắc nam cam quít vịt ngan

肝膽腎筋趾肱醒酣

Can Đảm Thận Cân Chỉ Quăng Tĩnh Hàm

Gan mật cật gân ngón chân cánh (tay) tỉnh say

拳踵季元富殷勇良

Quyền Chủng Quý Nguyên Phú Ân Dõng Lương

Tay gót rốt đầu giàu thịnh mạnh lành

兄嫂志衷龍鯉蜉蝣

Huỳnh Tẩu Chí Trung Long Lý Kỳ Bạng

Anh chị (dâu) chí lòng rồng cá gáy cáy trai

肩額舘橋桑柰肉皮

Kiên Ngạch Quán Kiêu Tang Nại Nhục Bì

Vai trán quán cầu dâu mít thịt da

茄棗衣領黃赤草萍

Gia Tảo Y Lãnh Hoàng Xích Thảo Bình

Cà táo áo tràng vàng đỏ cỏ bèo

鯪鯉鹽菜榔酒笛笙

Di Lễ Diêm Thái Lang Tửu Địch Sinh
Cá nheo cá chuối muối rau cau rượu sáo sênh

哥叔乳唇鮠鯽碧玄

Kha Thúc Nhữ Thần Hoãn Lang Bích Huyền
Anh chú vú môi cá trôi cá diếc biếc đen

謚賞帳帷鸞鶴鼎鍋

Thăm Thường Trưởng Duy Loan Hạc Đỉnh Oa
Tin thưởng trưởng màn loan hạc vạc nồi

炊糲醜鮮笑嗔虱蠅

Xuy Chử Xú Tiên Tiểu Sân Sắt Nhặng
Xôi nấu xấu tươi cười giận rận ruồi

玳鼃布羅蟬蟀薏橙

Đại Nguyên Bồ La Thiên Suất iểm Đăng
Đồi mồi con giải vải the ve dế khế chanh

羹粥勺鑪渡濱蟻蜂

Canh Chúc Thước Lư Độ Tân Nghị Phong
Canh cháo gáo lò đò bến kiến ong

河嶺枕巾衾褥孀姑

Hà Lãnh Chẩm Cầm Khâm Nhục Thảm Cô
Sông núi gối khăn chăn nệm thím cô

鰕鮓底垠軍衆銃旗

Quyệt Thì Đế Ngân Quân Chúng Súng Kỳ
Cá rô cá cháy đáy ngần quân chúng súng cờ

初舊武文民社大尊

Sơ Cựu Vũ Văn Dân Xã Đại Tôn
Sơ cũ vũ văn dân xã cả cao

池井口頤蠶蛹速遲

Trì Tĩnh Khẩu Di Tầm Dỗng Tốc Trì

Ao giếng miệng cảm tằm nhộng chóng chày

雲火娠育尾鱗揮執

Vân Hỏa Thần Dục Vĩ Lân Huy Chấp

Mây lửa chữa nuôi đuôi vảy vẩy cầm

年月明信印鑄物人

Niên Nguyệt Minh Tín Ấn Thuyền Vật Nhơn

Năm tháng sáng tin in cắt (khắc) vật người

嬉戲機袍借還舳艫

Hy Hỷ Cơ Phu Tá Hoàn Giã Mành

Chơi cợt chốt chày vay trả thuyền giã thuyền mành

迂徑切磋芋豆菱柿

Vu Kinh Thiết Tha Vu Đậu Lăng Tỷ

Quanh tắt cắt mài khoai đậu củ ấu trái hồng

弓弩釜錨枝葉鎖鉗

Cung Nỏ Phũ Đàng Chi Diệp Tỏa Kiềm

Cái cung cái nỏ chỗ cái xanh cành lá khóa kèm

柔勁立行威德級堦

Nhu Kính Lập Hành Uy Đức Cấp Giai

Mềm cứng đứng đi uy đức bậc thềm

加減謔誠譽謠灌炳

Gia Giảm Hước Thành Dự Dao Quán Bính

Thêm bớt cợt tin khen ngợi tươi soi

臣主舞飛貞靜稱成

Thần Chủ Vũ Phi Trinh Tĩnh Xưng Thành

Tôi chúa múa bay ngay lạng tặng nên

忘記妻妾匏甕脊腔

Vong Ký Thê Thiếp Bào Ủng Tích Xoang

Quên nhớ vợ hầu bầu ống xương sống lòng

虛實鐵銅東朔仄平

Hư Thực Thiết Đồng Đông Sóc Trắc Bình

Không thật sắt đồng đông bắc trắc bằng

不耶躍潛針刃全並

Bất Da Dược Tiềm Châm Nhận Toàn Tịnh

Chẳng vậy nhảy chìm kim (mũi) nhọn trọn đều

苔垢泳湍糗米狐鹿

Đài Cẩu Vịnh Thoan Xuy Mễ Hồ Lộc

Rêu bụi (nhờ) lội trôi xôi gạo cáo hươu

懷挾壅流椎杖奔往

Hoài Hiệp Ủng Lưu Chùy Trượng Bôn Vãng

Cưu cắp lấp trôi dùi gậy chạy qua

遠洪炙茶藝財箸匙

Viễn Hồng Chá Trà Nghệ Tài Trợ Chủy

Xa cả chả chè nghề của đũa môi

灰粉鹹辣盈乏袍被

Khôi Phấn Hàm Lạt Doanh Phạp Bào Bị

Vôi phấn mặn cay đầy thiếu áo chăn

庭闕孕胎該計婿婚

Đình Khuyết Dựng Thai Cai Kế Tế Hôn

Sân cửa chữa thai cai kế rể dâu

句書堵墻坊鋪部藩

Cú Thơ Đồ ường Phường Phổ Bộ Phiên

Câu sách vách tường phường phổ bộ phiên

權爵得爲貪欲捲張

Quyền Tước Đắc Vi Tham Dục Quyển Trương

Quyền tước được làm tham muốn cuốn (lại) trương (ra)

霜暑皓馨苦粒凉飽

Sương Thử Hạo Hình Chiêm Lạp Lương Bão

Sương nắng sáng trắng thơm rơm hạt mát no

庫困漢郎橫闊波響

Khố Khôn Hán Lang Hoành Khoát Ba Hưởng

Kho vừa đưa chàng ngang rộng sóng vang

梯几母兒圓銳撰收

Thê Kỳ Mẫu Nhi Viên huệ Soạn Thu

Thang ghế mẹ con tròn nhọn dọn thâu

州縣訟鳴從使冕簪

Châu Huyện Tụng Minh Tùng Sử Miện Trâm

Châu huyện kiện kêu theo khiến mũ miện cây trâm

搗淘汰研連續端派

Đào Đào Thải Nghiên Liên Tục Đoan Phái

Đâm dãi sảy nghiền liền nối mỗi dòng

籠簀蠹蟲勾點醋油

Lung Quĩ Đố Trùng Câu Điểm Thố Du

Lồng sọt mọt sâu câu chấm giấm dầu

芙蒜繪鰕兼普下高

Phù Toán Khoái Hà Kiêm Phổ Hạ Cao

Trầu tỏi gói tôm gồm khắp thấp cao

篙舵寨村嫩恹派宗

Cao Đà Trại Thôn Nộn Khống Phái Tông

Sào lái trại thôn non đại phái dòng

栽刈穡穠瘠肥巧精

Tài Ngải Sắc Ưu Tích Phì Xảo Tinh

Trồng cắt gặt cày gầy béo khéo ròng

馮孟併諒堅確必須

Phùng Mạnh Tính Lượng Kiên Xác Tất Tu

Họ Phùng họ Mạnh sánh tin bền thật ắt tua

寺郵壁箕堤境問設

Tự Bưu Bích Cơ Đề Cảnh Vấn Thiết

Chùa dịch ngọc bích sao cơ bờ cõi hỏi bày

沮燥鎗劍鑣箒櫃箱

Thư Táo Thương Kiếm Liêm Trửu Quĩ Sương

Lầy ráo giáo gươm liềm chổi cũi rương

香蠟塔亭軀貌密疎

Hương Lạp Tháp Đình Khu Mạo Mật Sơ

Hương sáp tháp đình mình mặt nhật thưa

晏晨感孚僕廝積充

Án Thần Cảm Phu Bộc Tê Tích Sung

Trưa sớm cảm tin min đưa chứa đầy

厚輕勢才臺廟輶輜

Hậu Khinh Thế Tài Đài Miếu Kiệu Tri

Dày nhẹ thế tài đài miếu kiệu xe

聰覩取頒徐急笥簞

Thính Đổ Thủ Ban Từ Cấp Tư Đan

Nghe thấy lấy ban khoan kíp níp giai

棘仁淡濃約想債緣

Cức Nhân Đạm Nung Ước Tưởng Trái Duyên

Gai hạt lạt nồng mong nhớ nợ duyên

硯箋也哉幸堪顰耳

Nghiễn Tiên Giã Tai ! Hạnh Kham Quyên Nhĩ

Nghiên giấy vậy thay ! may khá má tai

誰某巢谷口盆舅爺

Thùy Mỗ Sào Cốc Bồn Cữu Gia

Ai mỗ tổ hang Ang nôi (rang) chậu cậu ông

川嶽言作藍鬱髀腰

Xuyên Nhạc Ngôn Tác Lam Uất Bể Yêu

Sông núi nói làm chàm nghệ vế (đùi) lưng

角蹄影形經史守遊

Dác Đề Ảnh Hình Kinh Sử Thủ Du

Sừng móng bóng hình kinh sử giữ chơi

招就改移墜顛既曾

Chiêu Tựu Cải Di Trụy Điên Ký Tăng

Vời tới đổi dời rơi ngã đã từng

喜嘉覲巫屈伸歲時

Hỷ Gia Nghiễn Vu Khuất Thân uế Thì

Mừng tốt đồng cốt thầy mo co duỗi tuổi giờ

旌傘熙燦湯禹府宮

Tinh Tản Hy Xán Thang Vũ Phủ Cung

Cờ tán hơn hơn rỡ ràng vua Thang vua Vũ phủ cung

冬口合離迷悟錦紗

Đông Lạp Hợp Ly Mê Ngô Cẩm Sa
Mùa đông tháng chạp hạp là mê biết vóc the

覆包隅垠輪駟倉帑

Phú Bao Ngung Bệ Luân Tứ Thương Thảng
Che bọc góc hè bánh xe ngựa vừa kho

儒釋麵飴貴貧樽案

Nho Thích Miến Di Quý Bần Tôn Ân
Đạo Nho đạo Phật bột đường sang cùng lon yên

編寫頰腮娘嫗帽條

Biên Tả Giáp Tai Nương Âu Mảo Thao
Biên chép mép mang nàng mụ mữ thao

入居膏骨詳畧步之

Nhập Cư Cao Cốt Tường Lược Bộ Chi
Vào ở mỡ xương tường lược bước đi

詩禮由發堂戶所於

Thi Lễ Do Phát Đường Hộ Sở Ư
Thi lễ bởi ra nhà cửa thừa chưng

捧擠簸舂啞聾惜譏

Bổng Tê Phả Thung Á Lung Tích Cơ
Bưng dầy sảy đâm câm điếc tiếc chê

羝狗族閭棠棣桂桐

Đê Cầu Tộc Lư Đường Lệ Quế Đồng
Đê chó họ làng cây đường cây lệ cây quế cây vông

瀆山烟霧吳楚載擡

Độc Sơn Yên Vụ Ngô Sở Tải Đài
Sông núi khói mù nước Ngô nước Sở chở khiêng

靈應興娛孤寡鴉鵲

Linh Ứng Hứng Ngu Cô Quả Nha Thước

Thiên ứng hứng vui cô góa quạ ác là

和順怒慈城砦砌廊

Hòa Thuận Nộ Từ Thành Trại Thế Lang

Hòa thuận giận lành thành trại giải hiên

舟網孔朱虞虢惑疑

Chu Vĩng Khổng Chu Ngu Quắc Hoặc Nghi

Thuyền vĩng họ Khổng họ Chu nhà Ngu đất Quắc hoặc
ngờ

奉恭巔岸污潔挈拈

Phụng Cung Điên Ngạn Ô Khiết Khiết Chiêm

Thờ kính đỉnh bờ dơ sạch xách cầm

謬瞞封罩苞束藥符

Mộ Man Phong Tráo Bào Thúc Dược Phù

Lầm dối gói trùm trùm buộc thuốc bùa

君相量材牌扁卷篇

Quân Tướng Lượng Tài Bài Biển Quyển Thiên

Vua tướng lượng tài bài biển quyển thiên

勉撐廣延類倫卵胞

Miễn Xanh Quảng Diên Loại Luân Noãn Bào

Khuyên chống rộng dài loài đấng trứng nhau

鑰玉禿穹星電吸呵

Thâu Ngọc Thốc Khung Tinh Điện Hấp Ha

Thau ngọc trọc cao sao chớp hớp la

出開怪祥軟剛肯隨

Xuất Khai Quái Tường Nhuyễn Cương Khẳng Tuy
Ra mở gở điềm mềm cứng khứng theo

懸擔打驅辭受卯寅

Huyền Đàm Đả Khu Từ Thọ Mão Dần
Treo gánh đánh trừ lời chịu mẹo dần

申酉隱遮旋返菓條

Thân Dậu Ẩn Già Tuyền Phản Quả Điều
Thân dậu giấu che về lại trái cành

瓶鉢唱彈仕農尚褒

Bình Bát Xướng Đàn Sĩ Nông hượng Bao
Cái bình cái bát hát đàn làm quan làm ruộng chuộng
khen

黑紅兔狸篩汲忍意

Hắc Hồng Thỏ Ly Sư Cấp Nhẫn Ý
Đen đỏ con thỏ con cầy rây kín nhịn lòng

通塞徧偕標碣越齊

Thông Tắc Biến Giai Tiêu Kiệt Việt Tề
Thông lấp khắp đều nêu (giới) kiệt nước Việt nước Tề

奎昴考查訛僞昧冥

Khuê Mão Khảo Tra Ngoa Ngụy Muội Minh
Sao khuê sao mão khảo tra ngoa dối tối mờ

寓蒙紀綱章藁示傳

Ngụ Mông Kỷ Cương Chương Cảo Thị Truyền
Nhờ đội mỗi giường chương cảo bảo truyền

錢粟鑄要釣漁苗穗

Tiền Túc Chú Yêu Điều Ngư Miêu Huệ

Tiền thóc đúc cầu câu (đánh) cá mạ bông

翁姪戊庚丁癸魏秦

Ông Diệt Mậu Canh Đinh Quý Ngụy Tần

Ông cháu can mậu can canh can đinh can quý nước Ngụy
nước Tần

裙袴護扶輪獲謀慮

Quần Khố Hộ Phù Thân Hoạch Mưu Lự

Quần khố hộ vừa thua được chước lo

粗細饌饅芹蔔趣情

Thô Tế Soạn Tu Cần Bặc Thú Tình

To nhỏ cỡ đồ ăn rau cần cải củ thú tình

兵伍膿腫層陞逼馴

Binh Ngũ Nung Thũng Tầng Bức Tuần

Binh ngũ mũ sưng từng bức bức tuần

巡戍嘴膚花藥尉丞

Tuần Thú Chủy Phụ Hoa Nhụy Úy Thừa

Đi tuần đi thú mỏ da hoa nhụy quan úy quan (thừa)

齒眸售添宵旦妓俳

Xỉ Mâu Thụ Thiêm Tiêu Đán Kỹ Bài

Răng mắt (ngươi) bán đắt thêm đêm sớm bợm trò

飽饑諸各叫啣禁仍

Bão Cơ Chư Các Khiếu Hàm Cầm Nhưng

No đói mọi đều kêu ngậm cầm nhưng

于此以求禽螻磚炭

Vu Thử Dĩ Cầu Cầm Mô Chuyên Thán

Chưng ấy lấy tìm chim ếch gạch than

貫撿拔摸藉支萌攘

Quán Lâu Bạt Mô Tạ Chi Mạnh Nhường

Quan rút tuốt sờ nhờ chống mống gây

素葦踐垮探搔歷逾

Tổ Huân Tiễn Khóa Tham Tao Lịch Du

Chay tạp đập cầm thăm gãi trải qua

魔鬼息茲霄鹵齧號

Ma Quỷ Tức Tư Tiêu Lỗ Khiết Hào

Ma quỷ nghỉ nay mây mận cắn kêu

撩擾教懲蚍蜉餽餐

Liêu Nhiễu Giáo Trường Nhiễm Vị Thiểm Xan

Trêu quấy dạy răn con trăn con nhiễm liếm ăn

脚跟美榮鋼土拾搜

Cước Cẩn Mỹ Vinh Cương Thổ Thập Sư

Chân gót tốt vang gang đất nhặt tìm

嫌嫉按撈驚鵲屨靴

Hiềm Tật Án Lao Vụ Quyên Tiết Ngoa

Hiềm ghét xét mò cò cuốc guốc giày

規矩篋鏡楊柳嘲耍

Qui Củ Tỷ Kính Dương Liễu Trào Sọa

Quy thước lược gương dương liễu ghẹo chơi

磷磷總持潭洫景庄

Lân Lân Tổng Trì Đàm Hức Cảnh Trang

Ma trôi đóm tóm cầm đầm rãnh cảnh trang

咫尺折攀綿複法恩

Chỉ Chích Chiết Phan Miên Phức Pháp Ân

Gang lẻ bẻ vin mền kếp phép ớn

狎慵架間牧樵準瞳

Hiệp Dong Giá Gian Mục Tiêu Chuẩn Đồng

Lờn nhác gác ngăn chắn hái củi sống mũi con người

氣聲翔繞爭戰翎羽

Khí Thanh Tường Nhiễu Tranh Chiến Linh Vũ

Hơi tiếng liệng quanh tranh đánh lông cánh lông

松栢册圖枯濕拯投

Tòng Bách Sách Đồ Khô Thấp Chứng Đầu

Tòng bách sách bản đồ khô ướt vớt gieo

膠屑核藤樹柴換遷

Giao Tiết Hạch Đăng Thọ Sài Hoán Thiên

Keo mạt hạt giầy cây củi đổi dời

世京母弗云謂訴稱

Thế Kinh Vô Phất Vân Vị Tố Xưng

Đời chợ chớ chẳng rằng bảo cáo xưng

縹棒稼耕日期完進

Mặc Bổng Giá Canh Nhứt Kỳ Hoàn Tiến

Thường gậy cấy cấy ngày hẹn vện lên

屏籬藏掩濂竅補調

Bình Ly Tàng Yểm Liêm Khiếu Bổ Điều

Phên giậu giấu che khe lỗ vá hòa

科第奴僮冀希異同

Khoa Đệ Nô Đồng Ký Hy Dị Đồng

Khoa thứ đứa (tớ) tiểu đồng mong họa lạ cùng

重疊業勲植培輔籌

Trùng Điệp Nghiệp Huân Thực Bồi Phụ Trù
Trùng điệp nghiệp công trồng đắp giúp toan

閒散柯柄味風卜占

Nhàn Tản Kha Bính Vị Phong Bốc Chiêm
Nhàn tán cán chuôi mùi thối bói xem

押遣變常讓謙處區

Áp Khiển Biến Thường Nhượng Khiêm Xứ Khu
Kèm khiển biến thường nhượng tổn chốn khu

度絕擒赦遐迫乙壬

Đạc Tuyệt Cầm Xá Hà Bách Ất Nhâm
Đo dứt bắt tha xa ngặt can ất can nhâm

刺攻配連舸陸假空

Thích Công Phối Liên Kha Lục Giả Không
Đâm đánh sánh liền thuyền bộ dối không

逞馳驅却放牽服餽

Sính Trì Khu Khước Phóng Khiên Phục Bô
Giong ruổi đuổi duồng buông dắc mặc ăn

皺俛鬆滑惠禧督舒

Thuân Miễn Tung Hoạt Huệ Hy Đốc Thư
(da) nhăn cúi rồi trơn ớn phúc giục khoan

乾震艮坤魂魄紫青

Càn Chấn Cấn Khôn Hồn Phách Tử Thanh
Quẻ càn quẻ chấn quẻ cấn quẻ khôn hồn vía tía xanh

臧好燒焙臧跡烹爛

Tang Hảo Thiêu Bồi Tang Tích Phanh Lạn
Lành tốt đốt vùi mỗi dấu nấu sôi

坐跑洩漂賠贖炬爐

Tọa Bào Tiết Phiêu Bồi Thục Cự Lô

Ngồi nháy chảy trôi bồi chuộc đuốc lò

燼塵俯瞋瑋琬璚瑤

Tản Trần Phủ Sân Chương Uyển Liên Dao

Tro bụi cúi gương ngọc chương ngọc uyển ngọc liên
ngọc dao

募訪語評欄廠蕩煩

Mộ Phỏng Ngữ Bình Lan Xưởng Đãng Phiền

Rao hỏi nói bàn giàn xưởng phóng đãng phiền

扳拉壯癡圍襲啜鞠

Phan Lạp Tráng Si Vi Tập Chuyết Cúc

Vin bẻ khoẻ ngây vầy úp nút (nắm) răn

溱洧椅輿聽詢疲樂

Trần Vĩ Ý Dư Thính Tuân Bì Lạc

Sông Trần sông Vĩ ý xe nghe hỏi mỏi vui

暇忙沐濡撕措翦撞

Hạ Mang Mộc Nhu Tê Thố Tiễn Chàng

Rời vội gọi dầm cầm đặt cắt đâm

攬麾溶沸汎浮解操

Lãm Huy Dung Phí Phiếm Phù Giải Thao

Cầm vầy (lui) chảy (tan) sôi trôi nổi cổi cầm

望朔漏淪覓掄尖凸

Vọng Sóc Lộ Luân Mịch Luân Tiêm Đột

(ngày) rằm (mồng) một đột chìm tìm chọn nhọn lồi

嘻叱擦叉鑼磬令題

Hy ! Sắt Sắt Xoa La Khánh Lệnh Đề
Ôi ! quát xát thoa mã-la cái khánh lệnh bài

外零彩基慣奇諾承

Ngoại Linh Thái Cơ Quán Kỳ Nặc Thừa
Ngoài lẻ vẻ nền quen lạ dạ vàng

嘗蓋旺寧干係祠禱

Thường Cái Vượng Ninh Can Hệ Từ Đảo
Từng tượng vượng an can hệ tế cầu

奏咨倦專邊郡論批

Tấu Tư Quyện Chuyên Biên Quận Luận Phê
Tâu hỏi mỗi chuyên ngoài biên ngoài quận luận phê

殺猪猿犢廐庖糯麥

Cổ rư Viên Độc Cứu Bào Nhu Mạch
Dê lợn vượn trâu (nghe) tàu bếp gạo nếp lúa chiêm

籤帖劫身伺翹迅稽

Tiêm Thiếp Kiếp Thân Tứ Kiêu Tấn Kê
Cái tiêm cái thiếp kiếp (cướp) mình rình ngóng chóng
lâu

艚舳駭驚鬪驛板釘

Tàu Trục Hải Kinh Cừ Dịch Bản Đinh
Chiếc tàu lái hải kinh cầu lành quán ván đinh

善徽燎炒巖穴誘矜

Thiện Huy Liệu Sao Nham Huyệt Dụ Căng
Lành tốt đốt rang hang lỗ dỏ thương

秧穫剖鋸送逢築鑽

Ương Hoạch Kỳ Cứ Tổng Phùng Trúc Toàn

Ương gặt cắt cưa đưa gặt đập giùi

惟豈嫁訴僅斯矣歟

Duy Khởi Giá hân Cẩn Tư Hỷ Dư

Duy há gả mừng nhưng ấy vậy thay

醉眠垂賜鷺鵲吐聆

Túy Miên Thùy Tứ Lộ Thanh Thổ Linh

Say ngủ rũ cho cò vạc khạc nghe

誇矯叩猜防把禦追

Khoa Kiểu Khẩu Xai Phòng Bả Ngự Truy

Khoe dối hỏi ngờ ngựa giữ ngựa theo

掉推漲衝鴻鵠瑟琴

Trạo Thôi Trương Xung Hồng Chí Sắt Cầm

Chèo đẩy dẩy xông chim hồng bò cắt đàn sắt đàn cầm

誤紘統羣代遭習溫

Ngộ Vân Thống Quần Đại Tao Tập Ôn

Lầm rồi mối bày thay gặp tập ôn

鯤鯉惰頻曰談莒荻

Côn Ngạc Nọa Tần Viết Đàm Quan Địch

Cá côn cá ngạc nhác năng rằng nói cối lau

輦莞固爰釭灶狹隆

Tần Hoãn Cố Viên Giang Táo Hiệp Long

Cau (mày) mím (cười) chĩnh bèn đèn bếp hẹp cao

授披破殘嘆譁力猷

Thọ Phi Phá Tàn Thán Hoa Lực Du

Trao mở vỡ tàn than đức sức mưu

劉阮轉循照臨鯉鱉

Lưu Nguyễn Chuyển Tuần Chiếu Lâm Trinh Dư
Họ Lưu họ Nguyễn chuyển noi soi đến hến sam

婪嗜費羸獅驥巳辰

Lam Thị Phí Doanh Sư Ký Tỵ Thìn

Tham muốn tổn dư con sư ngựa ký chi tỵ chi thìn

緻夷戇讒簾牖洗沈

Trí Di Chương Sàm Liêm Dĩ Tẩy Trầm

Bền phẳng xảng gièm rèm cửa (sổ) rửa chìm

夜昏詐奸鞍轡透消

Dạ Hôn Trá Gian Yên Bí Thấu Tiêu

Đêm tối dối gian cái yên dây khẩu thấu tiêu

驕傲冒因春閨舜堯

Kiêu Ngạo Mạo Nhân Xuân Nhuận Thuấn Nghiêu

Kiêu ngạo mạo nhân xuân nhuận Thuấn Nghiêu

嬖崇徒恰驢豸礙寬

Bế Sùng Đồ Kháp Lư Sài Ngại Khoan

Yêu chuộng luống vừa con lừa con sài ngại khoan

壇院便歡葵苳叶胥

Đàn Viện Tiện Hoan Tuy Cử Hiệp Tư

Đàn viện tiện vui rau mùi rau diếp hiệp đều

貂豕鉅滋瑞妖阻闌

Điêu Thỉ Cự Tư Thụy Yêu Trở Lan

Con điêu con lợn lớn thêm diêm gỡ trở ngăn

戒釐助悛備屯盱視

Giải Ly Trợ Thoan Bị Đồn Hu Thị

Răn sửa đỡ chừa ngựa đóng ngóng xem

齋獻倂遞耘播渚涯

Tê Hiến Bằng Đệ Vân Bá Chử Nhai
Đem hiến khiến đưa bừa vải bãi bờ

事欽政刑迴遡勝優

Sự Khâm Chính Hình Hồi Tổ Thắng Ưu
Thờ kính chính hình quanh ngược được hơn

褻龔詠吟浸澄槃遶

Tiết Cung Vịnh Ngâm Tắm Trùng Bàn Nhiều
Nhờn (lờn) kính vịnh ngâm giầm lóng đứng quanh

伶俐待容彎揉欲諳

Linh Lợi Đãi Dung Loan Nhu Dục Am
Lanh lợi đợi dong cong uốn muốn quen

乃伊兮若莫稀盡稠

Nãi Y Hề Nhược Mạc Hy Tận Trù
Bèn ấy vậy bằng chẳng ít hết nhiều

梟燕鵠鵠梭柚寄祈

Hiêu Yến Phù Linh Thoan Trục Ký Kỳ
Chim mèo chim yến chà chiến chơi chơi cái thoi cuốn vải
gởi cầu

壽康賦銓汪游野廷

Thọ Khang Phú Thuyên Uông Du Dã Đình
Sống lâu mạnh khỏe thuế lương mệnh mang lợi nội triều
đình

鯨鴈朋父遙邈坦縈

Kình Nhạn Bằng Phụ Dao Mạc Thản Oanh
Cá kình chim nhạn bạn cha xa vắng phẳng quanh

腥臭隊團僚吏麗躔

Tinh Xú Đội Đoàn Liêu Lại Lệ Triền
Tanh thối đội đoàn quan thuộc buộc đi

厘寸呢嗤猩驚銀釧

Ly Thốn Ách Xi Tinh Sặt Ngân Xuyên
Ly tắc nắc cười đười ươi chim vạc bạc vòng

江潯致遲殿關息原

Giang Hử Trí Xiêm Điện Quan Tức Nguyên
Sông bến đến lên đền ải lải nguyên

勸諷脫饒而且詎雖

Khuyến Xu Thoát Nhiêu Nhi Thả Cự Tuy
Khuyên hỏi khỏi tha mà vãi há tuy

淇汜渭涇營省溝澮

Kỳ Dĩ Vị Kinh Dinh Tỉnh Câu Khoái
Sông Kỳ sông Dĩ sông Vị sông Kinh dinh tỉnh rãnh ngòi

鞭勒螳蜋蛤螺蚪蛾

Tiên Lặc Lang Quả Cáp Loa Đầu Nga
Roi khấu châu châu tò vò sò ốc nong nóc con ngài

蝠螟輦輦茗蕉瓦茅

Bức Minh Liễn Dư Mính Tiêu Ngõa Mao
Dơi nhện xe liễn xe chè chuối ngói tranh

苓葛射佃麟鵠稜址

Linh Cát Xạ Điền Lân Hộc Lăng Chỉ
Cỏ linh dây sắn bần sắn lân chim hộc góc thềm

增損援捫蜉蝶欖梔

Tăng Tổn Viện Môn Phù Điệp Lãm Chi

Thêm bớt vớt sờ phù du bướm cây trám dành dành

藍篋盒奩箏管粲粲

Lam Hiệp Hạp Liêm Tranh Quản Tư Xán

Rành níp hộp hộp gương đèn sáo gạo cơm

芳寶陋訾梨栗忤淹

Phương Bảo Lậu Tử Lê Lật Ngổ Yêm

Thơm báu lậu chê cây lê cây lật nghịch giằm

扛撚節莖摟抱掖揚

Giang Nhiên Tiết Hành Lâu Bão Dịch Dương

Cầm vuốt đốt cộng rơm ôm ấp cặp giường

弔捐餽糊梧枳苡芸

Điếu Quyên Hầu Hồ Ngô Chỉ Dĩ Vân

Thương bỏ vô cơm khô hồ cây ngô cây chỉ cây dĩ cây
vân

蓴苳臂肢葶槿汁泔

Thuần Hạnh Tý Chi Đình Cẩn Trấp Cam

Rau thuần rau hạnh cánh chơn tay rau day dâm bọt
nước cốt nước cơm

馥甜津汗茴莢蕨薇

Phức Điền Tân Hãn Hồi Giáp Quyết Vi

Thơm ngọt nước bọt mồ hôi cây hồi bồ kết rau quyết rau
vi

芝榴趙羲徙浴飾粧

Chi Lựu Triệu Hy Tỉ Dục Sức Trang

Cỏ chi cây lựu nước Triệu vua Hy đi tắm sắm giời

匕磁蛭蚯燠灼漚淖

Chúy Từ Diệt Kheo Huân Chúc Âu Náo

Môi (muổng) đĩa con đĩa con giun hun đốt bọt bùn

蚓蛭股躬哲工𧈧𧈧

Đẫn Cùng Cổ Cung Triết Công Dĩ oan

Trùn dể về mình lành khéo méo tròn

丸片浹恤榻笈笈

Hoàn Phiến hiệp Tuất Thập Ba ập Câu

Hòn tằm thắm thương giường liếp níp lồng

芎菊茯蔓絳修貯培

Khung Cúc Phục Man Nhâm Tu Trữ Bồi

Xuyên khung hoa cúc phục linh dây man đan sửa chữa
bồi

衰悅試賺佯騙儼詼

Suy Duyệt Thí Khiếm Dương Biễn Lỗi Khôi

Thôi hớn hở thử đánh lừa giả đồ dối máy dối làm trò

籐茭醴醇褰袒饅糗

Thác Cai Lễ Thuần Khiên Đản Chiên Xú

Mo rể rượu lễ rượu thuần xăn quần xăn áo cháo lương

糖蜜結拘剽剗吐嘖

Đường Mật Kết Câu Phiếu Khuê Thổ Tần

Đường mật thắt cầm đâm mỗ mưa cười

噓訶讚檠簪餐曝

Đế Ha Tán Kinh Tuệ Xan Bộc

Hắt hơi Siêu đẳng hắng mắng khen chơn đèn chối thối
(cơm) phơi

簞笠截抽弟甥血毛

Thôi Lạp Tiệt Trừu Đệ Sanh Huyết Mao
Áo tơ nón đón (ngăn) đem em cháu máu lông

嬪娶狄氓脛髀幹梢

Tân Thú Địch Manh Hĩnh Khoan Cán Tiêu
(lấy) chồng (lấy) vợ rợ dân ống chân đầu trời cội ngành

敏捷腹膺蛄螢盜酖

Mẫn Tiệp Phúc Ứng Cát Huỳnh Đạo Đỉnh

Nhanh (lạnh) chóng bụng lòng bọ hung đom đóm trộm
say

腕脾客親運復顧訕

Uyển Tỳ Khách Thân Vận Phục Cổ Sán

Cổ tay lá lách khách thân vẫn lại đoái chê

螭蟒榜屏灣杪揀拋

Ly Mãng Bạng Bình Loan Diếu Giản Phao

Con ly con mãng bạng tranh quanh ngọn chọn buông

獸獯摩揣婆嫵姥奢

Thú Lư Ma Soái Bà Nãi Mẫu Già

Muông chó xóa đo bà (nể) vú mụ cha

予些覲賓蔬蓀蓀薯

Dư Ta Cậ Tân Sơ Lỏa Chử Thự

Ta ấy thấy châu rau bí mía củ mài

罟網聘逖腿腠稅租

Cổ Vồng Sính Cầu Thối Thu Thuế Tô

Chài lưới lễ cưới đôi đùi (mông đít) về thuế tô

湖汜瑕湛佇枚描繡

Hồ Chỉ Hà Trạm Trữ Mai Miêu Tú

Hồ bến vết trong mong kể vẽ thêu

蘼蕪搔攬澤洩冗淳

Tiến Vu Quải Huề Trạch Sưu Những Thuần

Rêu rậm cảm cầm chăm đái quấy thuần

旬節鑣圈箭芒選偵

Tuần Tiết Biều Quyền Tiễn Mang Tuyển Trinh

Tuần tiết hàm thiếc vòng khuyên tên mũi nhọn chọn
thám

瞪炤倘何蒿藕奧房

Trừng Chiểu Thảng Hà Cao Ngẫu Áo Phòng

Nhắm sáng thảng sao cỏ cao ngó xó buồng

狂智譬詮算陰抓擻

Cuồng Trí Thí Thuyên Toán Âm Qua Lôi

Cuồng trí ví bàn toan ngẫm đâm nghiên

屬岐圻漆昵陵恚憐

Chúc Kỳ Ô Tất Nặc Lãng Nhuế Lân

Liên lỗi khác đất Nát sơn lờn lẩn (khuể) giận thương

陽牝雌稚雛伏墳錮

Dương Tẫn Thư Trĩ Sồ Phục Điền Cỗ

Khí dương giống cái mái non chim con nấp lấp cấm

攘扼慚妥諫箴偃昂

Nhương Ách Tầm Thỏa Gián Châm Yển Ngang

Hăn chẹn then an can (răn) sửa ngựa cao

嘯諭頸顱喉舌柚柘

Tiểu Dục Cảnh Lư Hầu Thiệt Du Giá

Rao dổ cổ đầu hầu lưởi bươi dâu

犧彘瀾籟蕪莽握挑

Hy Trệ Lan Lại Biều ăng Ác Khiêu

Trâu lợn sóng dợn reo bèo rậm (ốc) nằm khêu

喊謹寤盱俟貿吹噴

Hảm Hoan Ngô Cán Sĩ Mậu Xuy Phún

Kêu đức thức chiều chờ đổi thối phun

慄靠蓄埋溫訓睡醺

Lật Kháo Súc Mai Ôn Huấn Thụỵ Đam

Run dựa chứa chôn ôn nhủ ngủ say

滿低吃謫凡俗觸敲

Mãn Đê Ngật Nam Phàm Tục Xúc Xao

Đầy thấp nói lấp nói thăm phàm tục giục xua

王霸鑰樞俑魁向拖

Vương Bá Thước Xu Dống Kỳ Hướng Đà

Vua bá chìa khóa (khu) then bù nhìn xấu dáng hướng
đem

埂霨媒婭浚堙卑剩

Nhuyên Lựu Môi Á Tuấn Nhân Ty Thừa

Thềm máng xối mỗi đồng hao đào lấp thấp thừa

隄踊適共桶筒阜溪

Đê Dống Thích Cộng Dống Đồng Phụ Khê

Ngựa nhảy xảy cùng thùng ống đồng khe

然故起昇即宜蒙障

Nhiên Cố Khởi Thăng Tức Nghi Mòng Chướng

Song le vảy dậy lên bèn hợp rợp che

壓催接攄吾個焉則

Áp Thôi Tiếp Lư Ngô Cá Yên Tắc

Đề nén bén tỏ ra ta ấy vậy thì

蔽可魚鳥宿曉樣模

Tế Khả Ngư Điều Túc Hiểu Dạng Mô

Che khá cá chim đêm sáng dạng khuôn

商販滿船諼憶典傭

Thương Phán Vạn Thuyền Huyền Ưc Diễn Dung

Buôn bán vạn (chài) thuyền quên nhớ cố thuê

例儀錄膳如快將員

Lệ Nghi Lục Đăng Như Khoái Tướng Viên

Lễ phép chép đăng bằng sớng quan tướng quan viên

斜曲紙韋逖窮斷裁

Tà Khúc Chỉ Vi Địch Cùng Đoạn Tài

Xiên vạy giấy da xa rất dứt may

列韜救除磔珀淨莊

Liệt Thao Cứu Trừ Cừ Phách Tịnh Trang

Bày giấu cứu trừ xa-cừ hổ phách sạch nghiêm

裳襖道心痾跛効供

Thường Áo Đạo Tâm Câu Bả Hạch Cung

Xiêm áo đạo lòng cong lệch hạch cung

嵩泰餓快峨岵簿銘

Tung Thái Ngạ Ưởng Nga Hổ Bạ Minh

Núi Tung núi Thái đói no núi Nga núi Hổ sổ ghi

魑魅治安潰攢歛催

Ly Mỹ Trị An Hội Toàn Liễm Thôi

Quỉ Ly quỉ Mỹ trị an tràn hợp góp đòi

遵述先裡料裒鷓鴣

Tuân Thuật Tiên Lý Liệu Biều Hạt Cưu

Noi bắt chước trước trong đong bớt chim hạt chim cưu

紉緞勞豫錐琢拽蠲

Trừu Đoạn Lao Dự Chùy Trác Duệ Quyên

Trừu vóc nhọc vui dùi đẽo kéo tha

室閭駒軒附超鉞旄

Thất Xương Câu Hiên Phụ Siêu Việt Mao

Nhà cửa ngựa xe về vượt cái việt cờ mao

夢口葬掀悔聞翽翽

Mộng Đơn Táng Hân Hồi Văn gao Chử

Chiêm bao nói vấp lấp nâng ăn năn mắng tiếng liệng
bay

醕口甌塢耦單棟榱

Mính Tỉnh Tỉnh Oa Ngẫu Đơn Đống Thôi

Say tỉnh chính nôi đôi một cột rui

淬陶福徵益儲帝皇

Thúy Đào Phúc Trưng Ích Trừ Đế Hoàng

Tôi đúc phúc diềm thêm đế đế hoàng

彌甚失沿渠渤俸糧

Di Thậm Thất Diên Cừ Bột Bổng Lương

Càng rất mất noi ngòi vũng bổng lương

亦尤脯膳芬粹訥能

Diệc Vưu Bô Thiện Phân Túy Nột Năng

Cũng nường thêm nem bữa cơm thơm tốt dốt hay

汝生贗真替酬粕糟

Nhữ Sinh Nhan Chơn Thế Thù Bách Tao

Mầy gã giả ngay thay lả (trả) bã hèm

禎慶祿祺彭天瀾苾

Trinh Khánh Lộc Kỳ Bành Yếu Di Bất

Điềm phúc lộc lành lão Bành khốn nước lớn thơm thay

今始利蕃均雜擇搬

Kim Thủy Lợi Phồn Quân Tạt Trạch Ban

Nay mới lợi nhiều đều lộn chọn đời

瑾璠寒饜許諷怛恣

Cận Phan Hàn Yếm Hứa Phúng Đát Tứ

Bồi huyết rét no cho dạy áy náy luông tuồng

園窟口穿嗟慨齟徊

Viên Quật Tạc Xuyên Ta Khái Ngữ Hồi

Vườn lỗ trổ dùi ôi ! hăm hở trắc trở bồi hồi

怏倦柵篷陟跳橐苴

Uởng Quyền Sách Bồng Trắc Khiêu hác Thư

Bùi ngủi đau đau giậu phen lên nhảy đẫy đùm

帡幪佐聊偶幾臉齟

Tình Đảo Tá Liêu Ngẫu Cơ Kiểm Thiều

Trùm úp giúp nhờ tình cờ họa má răng

恆實質華比剋賊儔

Hằng Thực Chất Hoa Tỷ Khắc Tặc Trù

Hằng thật chất hoa hòa khắc giặc loài

般迓跬蹯墉滙牡姪

Ban Nhạ Khuể Biên Dung Hối Mẫu Nhâm

Dời rước bước quanh thành vực đực thai

嚼吞爪臀突征躲鋪

Tước Thân Trảo Đồn Đột Chinh Đóa Phô
Nhai nuốt nuốt mông xông đánh lánh phô

綌絺棄休吁唏理忱

Khích Hy Khí Hưu Hu Phất Lý Thầm
Vải to vải nhỏ bỏ thôi ôi ! bẻ lẽ lòng

釵環忿寵躡蹊捉保

Thoa Hoàn Phấn Sủng Nhiếp Khê Tróc Bảo
(trâm) vòng nhẫn giận yêu theo đường tắt bắt gìn

虔肅訂謨諛詭囑遺

Kiên Túc Đính Mô Du Quỷ Chúc Di
Tin kính chính đính mưu mô a dua dối trối rơi

笞策滴源悶彊昌謐

Xuy Sách Trích Nguyên Muộn Cường Xương Bật
Roi vọt giọt nguồn buồn mạnh thanh an

頑戾又并覲覲虿蟹

Ngoan Lệ Hựu Tinh Du Địch Bành Giải
Ngoan trái lại gồm dòm thấy cáy cua

龜鼈姆婢錠緡索需

Qui Biểc Mẫu Tỳ Đĩnh Mân Sách Nhu
Rùa giải bà vãi con đòi thôi lỗi hỏi chờ

疆界礫洳瘦胖汶涓

Cương Giới Lịch Như Sấu Bàn Vẩn Quyên
Bờ cõi sỏi lầy gầy lớn bợn trong

薰熱煨口鑑擎貢眈

Huân Nhiệt Hủy Thôi Giám Kinh Cống Đam

Xông sốt đốt thui soi chống tiến cống mê man

爨春稍戈驟騰齡禩

Thoán Thung Sốc Qua Sậu Đẳng Linh Tự

Nấu cơm giã gạo giáo đồng giông ruồi tuổi năm

百週什該災禍攝似

Bá Chu Thập Cai Tai Họa Nhiếp Tự

Trăm khắp thập cai tai họa gá đường

傷害獬駝座次預陪

Thương Hại Hãi Đà Tọa Thứ Dự Bồi

Thương hại con hãi lạc đà tòa thứ dự thêm

諡銜幅口虻蜓倍乘

Thụy Hàm Bức Kỳ Cang Đỉnh Bội Thừa

Tên hèm tên chức bức khăn (bên trên chữ 其, bên dưới chữ 巾) thẩn lẫn răn mỗi bội nhân

墀闔滌疏乎但鞏磐

Trì Thát Địch Sơ Hồ Đản Cung Bàn

Sân cửa rửa khơi ôi ! những vững đá

妄倭疽瘰養裝濯砭

Vọng Nịnh Thư Chí Dưỡng Trang Trạc Biêm

Trá hót nhọt nốt ruồi nuôi sữa rửa lễ

數參掃犁肇昭當公

Sổ Tham Tảo Lê Triệu Chiêu Đáng Công

Kể xét quét cày gây sáng đáng ông

甌瓴濤沍徹抗曠遼

Tảng Linh Đào Hộ Triệt Kháng Khoáng Liêu

Nồi hông cái thống sóng nước đông thông chống rộng xa

過蹠摘刊焦暎伐搖

Quá Thương Trích San Tiêu Ánh Phạt Dao

Qua nháy lầy chia tia ánh đánh lay

萊朽促劬忌逃本旁

Lai Hủ Xúc Cù Kỵ Đào Bản Bàng

Cỏ may mục giục siêng kiêng trốn vốn bên

羨誣繼諧揄抹撫綏

Tiện Vu Kế Hải Du Mạt Vũ Tuy

Khen dối nổi hòa xô sở vỗ an

諍貽欺賴括縻醫課

Tránh Di Khi Lại Quát My Y Khóa

Can để dễ nhờ vợ buộc thuốc khoa

宇楣烽旱痛痊呂蓍

Vũ My Phong Hạng Thống Thuyền Lã Thi

Mái nhà my cửa ngọn lửa nắng lâu đau đã ống lã cỏ thi

騏特宰侯矛盾褶袞

Kỳ Đặc Tế Hầu Mâu Thuẫn Tập Khâm

Ngựa kỳ ghé quan tế tước hầu cái mâu cái thuẫn áo
văn nệm giường

路街絳緇礬電唯俞

Lộ Nhại Giáng Tri Phàn Bạc Duy Du

Đường ngõ đỏ đen phèn mưa đá dạ ừ ề

槐梓楮桎鈴柝鑊鏞

Hòe Tử Chử Kinh Linh Thác Hoạch Dung

Cây hòe cây tử cây chử cây kinh cái linh cái trắc vạc
chuông

筐筥圍圉口獬掾衙

Khuông Cử Ngữ Linh Tràng Chế Duyệt Nha

Cái khuông cái cử nhà ngữ nhà linh hùm tinh chó đại lại
nha

賒隔裂耗漕汴滙沂

Xa Cách Liệt Háo Tào Biện Miện Nghi

Xa cách rách hao sông Tào sông Biện sông Miện sông
Nghi

祇禰佇企佚雍丕亶

Kỳ Nễ Trữ Khí Dật Ung Phi Đản

Thần kỳ ông vãi đợi mong thông dong hòa nhã cả tin

丐度媿劣皂緋芻圃

Cái Sưu Xí Liệt Tào Phi Sô Phổ

Xin dẫu xấu hèn đen đỏ cỏ vườn

犂豨魁矮矗岬卓紛

Phong Hỷ Khôi Nụy Trực Ngột Trác Phân

Bò rừng lợn lớn lùn đùn đùn vọi vọi chót vót bởi bởi

繇革礲礪莉芭豺獬

Dao Cách Nghiêu Lệ Ly Ba Sài Phất

Noi đổi đá sỏi đá mài hoa lài bông sói chó sói lợn lợn

二么口喟脬攣亞儕

Nhị Yêu Quỳnh Khoái Vắn Luyện Á Sài

Hai nhỏ vò võ ngùi ngùi ngậm môi co cánh sánh tà

綈絮髻髧妙羞劈剔

Đề Như Kế Khôn Diệu Tu Tích Dịch

Chỉ gai bông vãi búi (tóc) cạo đầu màu hổ mỡ xoi

儷侔命宸愀兢儼駸

Lệ Mậu Mệnh Thần Thiều Căng Nghiễm Xâm

Đôi sánh mệnh ngôi bụi ngùi năm năm chăm chăm dần dần

韻話甫口饗孌僂凭

Vận Thoại Phủ Tào Thao Biểu Uy Vững

Vần nói mới tàn tham ăn chết đói thân ái dựa nương

埶圻霓暈停住脂膜

Dũng Kỳ Nghê Vận Đình Trụ Chỉ Mạc

Bồi đường đồng mống vằng dưng trợ mỡ màng

徨徬瞬眺筐笱嫡媼

Hoàng Phất Thuần Thiều Phỉ Sao Đích Lý

Bàng hoàng phưởng phất chớp mắt ù tai cái đài cái rá con cả em dâu

梁棧店賈讀註盃甌

Lương Sạn Điểm Cổ Độc Chú Uyển Âu

Cầu nhà sạn nhà quán đi buôn đọc ôn thích nghĩa chén đĩa bình

吉凶序輩差舛譯抄

Cát Hung Tự Bối Sai Suyễn Dịch Sao

Lành dữ thứ loài sai suyễn diễn sao

沼寶唾哮萱薤菑構

Chiểu Đậ Thóa Hao Huyền Ung Tri Cầu

Ao lổ nhổ hen cỏ huyền rau muống làm ruộng làm nhà

榕蔚刁鎬鷓鴣犀口

Dung Úy Điêu Mã Giá Thuần Tê Bác

Cây đa ích mẫu gian giảo mã la chim đa đa chim cút tê
giác ngựa lang

浩氤筆刀螯蜺罌壺

Hạo Nhân Bút Dao Ngao Hiễn Giả Hồ

Mênh mang nghi ngút bút dao ngao hễn chén hồ

菖蕙杞薺裳衲沙膩

Xương Ý Kỳ Nhu Sa Nạp Sa Nhị

Xương bồ ý dĩ cây kỳ hương nhu áo thầy tu áo vá cát
mềm

弄囂莪藁鄰旅交甲

Lộng Ngân Nga Nghiệt Lân Lữ Giao Giáp

Lẳng loàn ngang trái ngải riêng lảng giếng nhà qua bè

魴鰈互差藜竹祝禋

Phương Lặc Hồ Sai Lê Trúc Chúc Nhân

Cá mè cá mồi đấp đổi so le rau lê cây trúc lời chúc lễ
cầu

梳漱娑逗縑績幡快

Sơ Thấu Ta Đậu Sào Tích Phan Ưởng

Chải đầu súc miệng lúng liếng tạm lưu ướm tơ chấp sợi
phơi phơi ngủi

竣亟醪麴阡陌畫鉤

Thoan Cức Lao Cúc Thiên Mạch Hoạch Câu

Rồi giục rượu men ven đường mạch vạch lưỡi câu

鯨口袞裘爻卦敬悼

Thiêu Tiểu Cồn Cừu Hào Quái Kính Diệu

Cá dầu cá bốn áo cồn áo cừu hào quẻ nể thương

箔砧届徂賃畚汐嗽

Bạc Chiêm Giới Tồ Nhậm Dư Tịch Đồn

Rèm đá nện đến qua làm thuê làm ruộng nước cạn mặt
trời

鱸鰠邀趕擲斟亘達

Lô Dự Yêu Hãn Trịch Châm ăng Đạt

Cá ria cá lẹp ép theo gieo rút suốt thông

蜣蚘螻蠹貰責曆騷

Khương Giới Lâu Yết Thễ Trách Lịch Tao

Bọ hung con sâu sâu hà tha trách lịch xôn xao

皋壘𪔐鵠鳧𪔐砲車

Cao Lũy Lưu Đề Phù Liễm Pháo Xa

Cao lũy chim cú chim đề le le chim sáo pháo xe

齟齬整嚴鑣畚𪔐𪔐

Thư Trù Chỉnh Nghiêm iêm Bản Cả Sàn

So le thùng-thắng ngay ngăn nghiêm câu liêm sọt được
yếu

耐審澀麤擬縮燔霈

Nại Thẩm Sáp Thô Nghĩ Súc Phiền Bái

Chịu xét rít to so rút đốt mưa rào

掘蹙抔控閱詢瘁癰

Quật Xúc Phẫu Khống Duyệt Tuân Tụy Cù

Đào giục vục đem xem hỏi mỗi gầy

醺溺兀桓蓼苻賭賡

Huân Nịch Ngột Hoàn Lục Bồ Đồ Canh

Say đắm chắm hăm hăm hăm rau răm cây lác (phù)
đánh bạc họa thơ

崖島丑未拭搗喝哦

Nhai Đảo Sửu Mùi Thức Huy Hác Nga
Bờ đảo sấu mùi chùi rách hách ngâm nga

奢侈狙羆鷄翬綴纏

Xa Xỉ Thư Bi Yển Huy Xuyết Triền
Xa xỉ con khỉ con bi chim gi chim trả vá ràng

韁紕癡眩廳閤攸聿

Cương Tiết Bàn Huyền Sảnh Hạp Du Duật
Dây cương dây buộc sẹo (thẹo) hoa mắt nhà khách cửa
thừa bèn

上央匡敕竿槲鷓鷃

Thượng Ương Khuông Sắc Can Quyết Lư Cảm
Trên giữa chữa răn cần cột con cộc cá măng

那頗麤鯢俚姿窄喬

Ná Phả Xạ Nghê Lý Tư Trách Kiêu
Chẳng vãi con xạ cá nghê quê đẹp hẹp xác

諂謹慳妒登嗣鮫麕

Siểm Cẩn Kiên Đỗ Đăng Tự Giao Kỳ
Hót kín sến ghen lên nổi cá đuối con hươu

阿狗弦殼憑戀鎰鈞

A Tuân Huyền Cầu Bằng Luyện Dật Quân
Theo tuần dây cung giường nường mển nén (30) cân

幘紳洲囿簋筌𠂔𠂔

Trách Thân Châu Hựu Quĩ Cùng Triều Tư

Khăn dài bãi vườn bát đàn gậy trúc dài tóc rậm râu

藪蔭□驪駑蠹媳嫫

Tốc Âu Hoắc Ly Nô Xuân Túc Mô

Rau cây lác trâu bạc ngựa đen dốt hèn ngây dại con gái
(dâu) đàn bà

儂伴虞台荆氏航艤

Nung Bạ Dị Đài Kính Để Hàng Nghĩ

Ta bạ hàng quán quý đài gai rể vượt bể chống dò

盂盎孜屹□彬纔再

Vu Áng Tư Ngật Củ hăm Bân Tài Tái

Vò chậu đau đau đầm đầm hăm rầy rậy xảy hai

袤紊倪份饋□秀茸

Mậu Vặn Nghê Dật Quĩ Trù Tú Nhung

Dài rồi mỗi hàng lương bột lúa tốt sừng non

豚惇置蹈塗關局廡

Đồn Thuần Trí Đạo Đồ Tịch Quỳnh Vũ

Heo con trâu ghé để noi bơi mở then cửa chái nhà

樸桀烈煌顯貶儉勤

Phác Kiệt Liệt Hoàng Hiển Biếm Kiệm Cần

Thật thà dữ dội chói lói rõ ràng vinh vang biếm kiệm cần

詰誑曛霏麟碌渾斐

Cật Cuống Huân Dâm Lân Lục Hồn Phỉ

Hỏi phẩn nói liều nắng chiều mưa dầm ầm ầm lục tục
nước đục vè vang

褓韃梵禪訛贅裊薦

Bảo Thiên Phạm Thiên Bi Chuế Nhân Tiến

Chăn mang đá gót nhà bụi nhà chùa a dua gởi rể tế lễ
dâng đơm

廚杵燭亢瀑鏗聰暗

Trù Chử Tích Cang Bộc Khanh Thông Âm

Bếp nấu cơm chày giã gạo ráo khô ồ ồ sang sáng sáng
mờ

旆絹坑穽陂庾口慳

Phế Quyển Khanh Tĩnh Pha Dĩ Phần Kính

Cờ lụa lỗ hang to bờ vừa tóc ngựa ống chơn trâu

泓沕髻左勻倭醺齋

Hoảng Vật Thiều Tả Quân Biếu Tiểu Trai

Sâu bợn tóc mượn tay chiêu đều biến làm tiểu làm chay

醞惺遑控緘綜蒂葩

Mê Tĩnh Lưu Khổng Giàm Tổng Đới Ba

Say tỉnh thùng thỉnh vội vàng (bên trái là 矜, bên phải là
空) ràng tóm nóm hoa

迢寂練綦淑驍熾忻

Thiều Tịch Luyện Cơ Thực Kiều Xí Hân

Xa vắng lụa trắng hàng xanh lành mạnh thanh vui

鰲胝礮矢請詣暉霖

Yểm Chi Pháo Thỉ Thịnh Nghệ Huy Lâm

Nốt ruồi chín giận đạn tên xin lại nắng giãi mưa lâu

謳謝愈贍僧匠蘋藻

Âu Tạ Dĩ Thiệm Tăng Tượng Tần Tảo

Ca châu tạ đã đầy thầy thợ rau ngổ rau rong

蓬杏雄醢侃砭條寥

Bồng Hạng Hùng Húng Khản Xang Thúc Liêu
Cỏ bông cây hạnh mạnh say ngay thật giây phút vắng
xa

廬廩品班膳胙束株

Lư Lẫm Phẩm Ban Phan Tộ Thích Châu

Nhà lẫm phẩm ban thịt phay thịt tộ cây bấu cây

縲縲咄都司黨礫茨

Lụy Lâu Đột Đô Tư Đảng Tảng Tư

Dây (lũ) lựa dọa ừ quan tư đảng đá tảng cỏ tranh

床盛薛蘇朕鰥制喪

Hưu Thịnh Tiết Tô Trẫm Quan Chế Tang

Lành thịnh đạt cây tiết cây tô ta góa phép tang

弁笏搥秉沾瀉颶炎

Biên Hốt Khiên Bỉnh Triêm Tả Cự Viêm

Mũ biên cái hốt tuốt cầm dầm tả gió cả lửa xông

仝捻鯖鱧晡晚婉蟠

Đồng Niếp Thanh Lệ Bô Vãn Uyển Bàn

Cùng nắm cá trắm cá rựa trưa muộn uốn quanh

鶯鷁陳古馭討猛擋

Oanh Vũ Trần Cổ Ngự Thảo Mạnh Đáng

Vàng anh chim vũ cũ xưa ngựa đánh mạnh ngăn

神像幄幃憫定寅翫

Thần Tượng Ốc Vi Hàn Định Dần Ngoạn

Thần tượng trướng màn khoan định kính lờn

凜囂暑莓綃繪判彰

Lẫm Hiêu Quĩ Mai Tiêu Hội Phán Chương

Nhơn nhơn ong óng bóng rêu thêu vẽ rõ ràng

悲惱耆耆呱訣簾鐔

Bi Nảo Kỳ Cấu Cô Quyết Cự Nao

Thương sầu não lão già oa từ giã cái giá cái chiêng

舁搯眶齧捱徯霏轟

Dư Tẩn Khuông Ngạc Nhai Nghể Phi Oanh

Khiêng giắt mí mắt hàm răng giùng giảng chờ đợi phơi
phối âm âm

瞋暘縞紉洞窠斲蒔

Ế Dương Cảo Tương Động Sào rác Thời

Râm nắng trắng vàng hang ổ đẽo gỗ trồng cây

凜紋祁夥銷蛻滲淵

Ninh Vân Kỳ Khóa Tiêu Thuế Sấm Uyên

Lầy gợn lớn nhiều thiêu mọt rót sâu

螻鮒蝼尸緹總赭鰲

Lê Du Các Thi Đề Huệ Giả Lê

Hàu chạch nách thây lựa dày vải nhỏ đỏ đen

耑匿菽萁媵口塵肆

Đoan Nặc Thúc Thầm Dang Phi Triền Tứ

Đoan giấu đậu quả dâu nàng hầu vợ chợ hàng

餉悖子愁蘆薤鸛鶯

Hướng Bột Kiệt Sầu Lô Giới Quán Thu

Lương bột côi cút buồn rầu cây lau củ kiệu chim sếu
chim thu

荒甸唆競思誨呿噪

Hoang Điện Toan Cạnh Tư Hồi Khư Tháo

Hoang vu cỡi điện kiện đua lo dạy ngáy kêu

僉副戡挫惟更黛晶

Thiêm Phó Kham Tỏa Duy Cánh Đại Tinh

Đều nhiếp dẹp giãn riêng lại thanh đại thủy tinh

牲畜鎔鍊囊化觀覘

Sinh Súc Dung Luyện Tương Hóa Cấu Chiêm

Tam sinh lục súc đúc rèn nên dạy thấy xem

引侵叮侑躋埃嘖噫

Dẫn Xâm Đinh Hựu Tê Sĩ Trách Y

Đem lẫn dẫn khuyên lên đợi hời ôi

銚斛稭鈔俊佳忽銖

Tỏa Học Chất Sao Tuấn Giai Hốt Thù

Nồi học bông thóc tiền hiền tốt một hốt một thù

濛朗建州蝦鮓丹綠

Mông Lãng Kiến Tạc Hà Tạc Đơn Lục

Mịt mù sáng đầu tháng ba mươi rười mằm thắm xanh

罽幕霞虹蜨雷衽輓

Phầu Mộ Hà Hồng Đông Lôi Nhẩm Thuế

Mành mành màn trưởng mây ráng cầu vồng mống đông
sấm vạt áo khăn

裯袋誥誓謗忤蘊豐

Trù Đại Cáo Thệ Báng Tạc ản Phong

Chăn dầy dạy thề chê xấu giấu giàu

淵秘微漸倣惡字詞

Uyên Bí Vi Tiệm Cảnh Ác Tự Từ

Sâu mật nhạt dần răn dữ chữ từ

= HẾT =

TRÍ-ĐỨC TÔNG-THƠ

ĐÃ XUẤT-BẢN :

- TRUYỆN ĐỨC KHỔNG-TỬ (in kỳ nhì)
- NHỊ THẬP TỬ HIẾU (24 gương hiếu của các nhà danh-nhơn hiền-triết Trung-hoa, có cả chữ Việt và chữ Hán)
- HIẾU-KINH (Đức Khổng-tử giảng về đạo hiếu với ông Tăng-tử), có phụ-trương : Khổng-tử lược-sử (có cả Việt-văn và Hán-văn).
- TAM TỰ KINH (kinh mỗi câu ba chữ, giảng về phong-hóa, đạo-đức, Lịch-sử Trung-hoa và khuyên người học tập. Có cả Việt-văn và Hán-văn)
- TỬ THƠ (Bốn bộ sách có danh-tiếng về Khổng-giáo : Đại-học, Trung-dung, Luận-ngữ, Mạnh-tử. Có ba phần : phần chữ Hán, phần âm chữ Việt, phần diễn nghĩa quốc-văn).
- TAM THIÊN TỰ (In thành ba quyển) : Có bản xưa và cũng có bản sắp như tự-điển.

**In tại nhà riêng của TRÍ-ĐỨC TÔNG-THƠ 143 Đề-
Thám SAIGON.**

**Giấy phép Hội-đồng kiểm duyệt Saigon, số 397/XB
ngày 7-3-1959.**

